

Skånes Fagerhults kyrka

56.3694, 13.469

När den nuvarande kyrkan byggde år 1900 ersatte den en tidigmedeltida kyrka från slutet av 1100-talet som var byggd av gråsten. En minnessten finns i sydvästra hörnet utanför kyrkan, på platsen där den gamla kyrkans kor låg.

Här liksom på många andra håll blev den gamla kyrkan på 1800-talet för liten för den växande församlingen, och då det också fanns en önskan om att bygga en modern ljus kyrka som motsvarade den tidens stilideal, revs den gamla kyrkan. Det målade innertaket såldes till en Oscar Trapp i Helsingborg som senare skänkte det till Helsingborgs museum.

Ritningarna till den nya kyrkan gjordes 1897 av Adrian Crispin Petterson från Göteborg i hans roll som arkitekt vid Överintendentsämbetet. Adrian Crispin Petterson var en av landets flitigaste arkitekter under 1800-talet, och har ritat över 30 kyrkor, de flesta i Göteborgs stift. Han hade här hjälp av sonen Carl Crispin.

Den nuvarande kyrkan blev till ytan cirka en tredjedel större än den gamla. Att den trots allt inte blev ännu större - det var ju på denna tid populärt med så kallade Tegnér-lador - berodde förmodligen på att Fagerhult då var dotterförsamling till Hishult, som fick en större kyrka. Det ovanliga här är att Hishult ligger i Göteborgs stift, emedan Fagerhult hör till Lunds stift.

Först 1949 blev Fagerhult eget pastorat.

Tittar man noga ser man skillnad mellan kyrkans södra och norra fasader. Detta berodde på att två olika byggmästare var inblandade i bygget. Den första gick i konkurs - vilket ledde till en process gällande ägorätten till byggnadsmateriet som låg på byggplatsen. Först när tvisten var avgjort hos Kunglig Majestät kunde bygget fortsätt med en ny byggmästare bakom rodret.

Den 16 oktober 1900 invigdes kyrkan av kontraktsprosten Sigvardsson i Östra Ljungby.

När nuvarande kyrka var färdig låt man föra över den gamla dopfunten, men tyckte då inte att det passade. Så man lät helt enkelt bygga över den gamla dopfunten med en ny. 50 år senare återupptäckte man dock den ursprungliga dolda dopfunten. Dopfunten bär en inskription på danska som citerar Markus evangelium kapitel 16 vers 16. Dopfunten av ek liksom dopfatet av mässing tillverkades troligen på 1500-talet i Nürnberg.

Ett flertal andra inventarier är också bevarade från den gamla kyrkan. Bland annat altaruppsatsen som ursprungligen är från 1600-talet, men senare kompletterad och till stor del ändrad av Gustaf Kihlmans verkstad. Senare i mitten av 1700-talet bidrog även Johan Ullberg med detaljer. Det nuvarande altaret i ek är dock från 1978.

Altarkrucifixet av trä är från 1600-talet men är ett sentida kors.

Även predikstolen med de fyra evangelisten avbildade med sina respektive attribut, är från 1600-talet och införskaffades efter dansk-svenska kriget. När kyrkan invigdes fick man en ny predikstol, men denna ersattes 1925 med den gamla.

Bänkinredningen kom på plats i början av 1950-talet.

I kyrkan finns flera så kallade anvapen från 1700-talet som togs fram i samband med begravningar, tillhörande bröderna löjtnant Jacob Adelstierna och major Gabriel Adelstierna, som båda var begravda i en gravkammare under den gamla kyrkan.

Kyrkans orgel byggdes 1979 av Mårtenssons orgelfabrik i Lund, och har en fasad ritad av Göran Mårtensson.

Invid kyrkan stod en klockstapel som troligen var samtida med den första kyrkklockan som är daterad år 1572. Denna klocka hänger nu i kyrkornet.

Den gamla klockstapeln såldes till en lantbrukare som återanvände den vid byggandet av ett stall. Klockstapelns vindflöjel togs dock tillvara och återlämnades efter 85 år till kyrkan, och finns numera uppsatt på väggen till vapenhuset.

Källor:

Pdf: "Skånes Fagerhults kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift 2016 Kristina Simonsson.

Webb: Örkelljunga pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.